

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій Бідзіля
Юрій БІДЗІЛЯ

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

**ВИРОБНИЧА (ПЕДАГОГІЧНА) ПРАКТИКА
В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітня програма	Українська мова і література. Англійська мова і література
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «**Виробнича (педагогічна) практика в закладах загальної середньої освіти**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** спеціальності **014 Середня освіта** предметної спеціальності **014.01 Середня освіта (Українська мова і література)** освітньої програми «**Українська мова і література. Англійська мова і література**».

Розробники: *Венжинович Наталія Федорівна*, доктор філологічних наук, професор, завідувач, професор кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Галас Алла Михайлівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Кузьма Оксана Юріївна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач, доцент кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Товт Ольга Олександрівна, кандидат філологічних наук, асистент кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету

Протокол № 9 від 28 червня 2024 року

Голова науково-методичної комісії Галина ШКУРКО

1. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 9	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 270	2-й	1-й
Вид підсумкового контролю: диференційований залік Форма підсумкового контролю: усний захист	Семестр:	
	1-й	2-й
	Індивідуальна робота:	
	180 год.	90 год.
	Самостійна робота:	
	90 год.	180 год.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти – формування, закріплення в здобувачів освіти магістерського рівня практичних умінь і навичок, особистісно-індивідуального стилю педагогічної взаємодії та відповідних фахових компетентностей, необхідних для майбутньої професійної діяльності в галузі освіти; удосконалення і втілення на практиці знань та вмінь, здобутих під час вивчення курсів педагогіки сучасної школи, психології освітньої діяльності, методик навчання української мови, української літератури, англійської мови в освітніх закладах, комп'ютерно-інформаційних технологій в освіті; забезпечення цілісної системи освітньої діяльності вчителя української мови та української літератури, англійської мови, а також класного керівника; набуття досвіду стимулювання пізнавальної активності учнів та організації життєдіяльності учнівського колективу.

Завдання практики: вивчення структури і змісту освітнього процесу в ЗЗСО; ознайомлення зі специфікою діяльності вчителів української мови та української літератури, англійської мови, а також класного керівника; розвиток навичок педагогічної комунікації з учасниками освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти; набуття умінь планування й проведення різних видів освітньої діяльності в ЗЗСО; удосконалення навичок контролю навчальних досягнень учнів; апробація набутих знань із мовознавчих, літературознавчих, педагогічних, психологічних дисциплін для розв'язання професійних завдань.

Відповідно до освітньої програми, проходження практики сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК4. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК5. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність розробляти та презентувати освітні проєкти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

ЗК10. Уміння працювати в команді, здатність до організації взаємодії в колективі.

ЗК11. Готовність до безперервного навчання та оволодіння сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність до формування патріотичного світогляду, розуміння принципів розвитку суспільства, визначення власної громадянської позиції.

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього

середовища.

ФК8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

ФК11. Здатність застосовувати на практиці знання про принципи, методи та прийоми аналізу художнього тексту.

ФК12. Здатність застосовувати поглиблені знання із мовознавства та літературознавства для вирішення професійних завдань; вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК13. Здатність використовувати сучасні методи й технології навчання української мови і літератури, англійської мови, доступно транслювати їх у площину навчальних предметів української мови, української літератури та англійської мови з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК14. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й створення зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і писемній формах українською та англійською мовами, володіти методикою розвитку мовленнєвої компетенції учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ФК18. Здатність виконувати професійну діяльність відповідно до стандартів якості.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження практики «**Виробнича (педагогічна) практика в закладах загальної середньої освіти**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми «Українська мова і література. Англійська мова і література»:

ОК 1. Психологія освітньої діяльності

ОК 2. Педагогіка сучасної школи

ОК 3. Комп'ютерно-інформаційні технології в освіті

ОК 5. Новітні напрями сучасного мовознавства

ОК 6. Сучасна українська література

ОК 8. Методика навчання української мови в закладах загальної середньої, фахової передвищої, вищої освіти

ОК 9. Методика навчання української літератури у закладах загальної середньої, фахової передвищої, вищої освіти

ОК 10. Сучасні технології навчання англійської мови в закладах загальної середньої освіти.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Українська мова і література. Англійська мова і література**» проходження виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання (РН):

Програмні результати навчання	Шифр РН
<i>Демонструє</i> вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, українського та англійського мовознавства та літературознавства, методики навчання української та англійської мов, української літератури у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної галузі.	РН 1
<i>Демонструє</i> вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.	РН 2
<i>Називає і описує</i> основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.	РН 3

<i>Формулює</i> наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, <i>генерує</i> нові ідеї, <i>аргументує</i> можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.	PH 4
<i>Описує</i> методику розробки освітніх проєктів, <i>пояснює</i> зміст та призначення їх етапів, <i>аналізує</i> спроможність управління процесом їх впровадження, <i>прогнозує</i> очікувані результати.	PH 5
<i>Визначає і характеризує</i> основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; <i>описує</i> апарат науково-педагогічного дослідження, <i>демонструє</i> навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.	PH 6
<i>Визначає, аналізує та характеризує</i> педагогічні інновації, <i>демонструє</i> вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.	PH 7
<i>Описує</i> показники якості педагогічної діяльності, <i>аналізує</i> можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, <i>визначає</i> індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, <i>обирає</i> ресурси для професійного розвитку впродовж життя.	PH 8
<i>Демонструє</i> уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.	PH 9
<i>Називає і аналізує</i> шляхи мотивації учнів до саморозвитку, <i>демонструє</i> вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.	PH 10
<i>Демонструє</i> уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.	PH 11
<i>Знає та дотримується</i> умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.	PH 12
<i>Демонструє</i> здатність діяти автономно і в команді.	PH 13
<i>Демонструє</i> дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та <i>демонструє</i> вміння формувати її в учнів.	PH 14
<i>Застосовує</i> сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі викладання та навчання української та англійської мов, української літератури.	PH 17
<i>Використовує</i> сучасні технології навчання української мови і літератури, англійської мови, застосовуючи принципи диференціації та індивідуалізації.	PH 20
<i>Уміє</i> створювати зв'язні монологічні і діалогічні тексти українською та англійською мовами в усній і писемній формах, володіє методикою формування мовленнєвої компетенції здобувачів освіти.	PH 21
<i>Цінує</i> різноманіття та мультикультурність світу й <i>здатний керуватися</i> у своїй освітній діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.	PH 24

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження практики «**Виробнича (педагогічна) практика в закладах загальної середньої освіти**»

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр PH
Творчо <i>застосовує</i> в практичній освітній діяльності теоретичні знання із психолого-педагогічних, мовознавчих, літературознавчих дисциплін, традиційні і новітні методики навчання української мови та літератури, англійської мови та літератури.	PH 1
Ефективно <i>використовує</i> в освітній діяльності цифрові ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для вивчення новітнього педагогічного досвіду,	PH 2

обміну інформацією, презентації власних напрацювань, провадження дистанційного та змішаного навчання.	
<i>Демонструє</i> розуміння основних принципів, сучасних форм та методів управління освітньою діяльністю, здатність планувати освітню діяльність, забезпечувати та оцінювати її якість, засвоювати інноваційний прогресивний досвід, обирати шляхи підвищення власної педагогічної майстерності.	PH 3
<i>Уміє</i> визначати проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, <i>продукує</i> креативні ідеї, <i>обґрунтовує</i> можливі шляхи їх вирішення та критично <i>оцінює</i> їх спроможність.	PH 4
Активно <i>долучається</i> до участі в освітніх проєктах, вміє презентувати методику розробки освітніх проєктів, пояснити зміст та призначення їх етапів, <i>аналізує</i> спроможність управління процесом їх впровадження, <i>прогнозує</i> передбачувані результати.	PH 5
<i>Знає</i> і <i>характеризує</i> основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; <i>описує</i> апарат науково-педагогічного дослідження, <i>виявляє</i> навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.	PH 6
<i>Виявляє</i> готовність до визначення й аналізу педагогічних інновацій, можливостей їх упровадження у навчальний процес, до самостійного провадження науково-педагогічних досліджень, презентації їх результатів у практичній діяльності.	PH 7
<i>Виявляє</i> здатність описати показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, <i>аналізує</i> власну навчальну та науково-професійну діяльність, <i>прагне</i> сформувати власний педагогічний стиль, готовий оволодівати новими знаннями й ефективними практичними діями у професійній діяльності, вміннями педагогічної техніки, <i>обирає</i> ресурси для професійного розвитку впродовж життя, <i>виявляє</i> готовність до професійної мобільності.	PH 8
<i>Виявляє</i> здатність формувати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання й застосовувати сучасні методики й технології. <i>Уміє</i> використовувати спеціалізовані концептуальні знання для розв'язання складних професійних завдань і проблем.	PH 9
<i>Ефективно запроваджує</i> сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі викладання та навчання української та англійської мов, української літератури.	PH 17
<i>Реалізує</i> вміння мотивувати здобувачів до саморозвитку, формування позитивної самооцінки й я-ідентичності, конструктивно <i>взаємодіє</i> з учасниками освітнього процесу.	PH 10
<i>Виявляє</i> уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.	PH 11
<i>Організовує</i> освітній процес з урахуванням особливих потреб здобувачів освіти.	PH 12
<i>Реалізує</i> вміння діяти автономно і в команді.	PH 13
<i>Дотримується</i> принципів академічної доброчесності у власній педагогічній діяльності та <i>формує</i> культуру академічної доброчесності в здобувачів.	PH 14
<i>Застосовує</i> сучасні методики та навчальні технології у викладанні української мови і літератури, англійської мови та літератури в закладах загальної середньої освіти для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в педагогічній діяльності.	PH 20
<i>Знає</i> принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів, <i>демонструє</i> здатність створювати тексти з урахуванням комунікативної ситуації.	PH 21

5. ВИДИ ТА ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Виробнича (педагогічна) практика в закладах загальної середньої освіти за освітньою програмою «Українська мова і література. Англійська мова» ОС «Магістр» проводиться з відривом від занять й триває 6 тижнів. Обсяг практики становить 9 кредитів.

Під час практики здобувачі виконують обов'язки вчителя української мови і літератури, англійської мови та класного керівника в закладах загальної середньої освіти, вивчають інноваційний досвід педагогічного колективу освітнього закладу.

6. БАЗИ ПРАКТИКИ

Бази практики «**Виробнича (педагогічна) практика в закладах загальної середньої освіти**» визначаються довгостроковим або короткостроковим договорами між ДВНЗ «Ужгородський національний університет» й освітніми закладами всіх форм власності і є офіційною підставою для проходження практики здобувачів вищої освіти. Тривалість договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період практики або на термін до п'яти років із можливістю подальшої пролонгації на такий же строк.

Здобувачам освіти надається можливість самостійного вибору місця проходження практики. Бази практики повинні мати всі умови для виконання здобувачами освіти плану практики. Керівники закладів освіти зобов'язані забезпечити створення належних умов для проходження практики, дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії відповідно до законодавства.

Закріплення здобувачів за базами практики та призначення керівників від кафедри оформлюється наказом ректора університету. Бази практики визначають відповідальний працівник відповідного відділу навчальної частини університету та керівники практики від кафедр української мови та української літератури, англійської філології ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Інформація про чинні бази педагогічної практики оприлюднена на сайті УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/22417>

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

У межах обсягу навчальних годин для ОК «**Виробнича (педагогічна) практика в закладах загальної середньої освіти**» передбачено 180 годин індивідуальної та 90 годин самостійної роботи (для здобувачів денної форми навчання) та 90 годин індивідуальної та 180 годин самостійної роботи (для здобувачів заочної форми навчання).

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти в процесі проходження педагогічної практики охоплює такі види завдань:

1. Спланувати основні етапи і види діяльності під час практики.
2. Підготувати та провести самостійні пробні заняття з української мови та літератури, англійської мови під керівництвом учителя.
3. Підготувати один заліковий урок з української мови, один – із української літератури, один – із англійської мови.
4. Розробити навчально-методичне забезпечення запланованих видів педагогічної діяльності.
5. Активно долучатися до організаційної, навчально-методичної, культурно-просвітницької роботи закладу освіти.

6. Підготувати розгорнутий конспект уроку з української мови.
7. Підготувати розгорнутий конспект уроку з української літератури.
8. Підготувати розгорнутий конспект уроку з англійської мови.
9. Підготувати розгорнутий план позакласного заходу.
10. Написати психолого-педагогічну характеристику на клас.
11. Підготувати конспект виховного заходу.
12. Написати звіт про проходження педагогічної практики.
13. Заповнити щоденник педагогічної практики.

7. ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

№ п/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1.	Проведення організаційної наради, на якій визначають мету й завдання практики, її тривалість, види і форми педагогічної діяльності, вимоги до виконання завдань, порядок обліку та оцінювання роботи здобувача.	1-й день першого тижня
2.	Ознайомлення з освітнім середовищем, матеріально-технічним оснащенням, умовами і засобами навчання, бібліотечним фондом закладу освіти. Перегляд чинних підручників, навчальних програм і календарного планування, які використовуються для реалізації мовно-літературної галузі знань у закладах освіти.	2-й день першого тижня
3.	Відвідування уроків учителів української мови і літератури, англійської мови та ін. Спостереження за педагогічною діяльністю вчителя. Вибір здобувачем орієнтовних тем пробних уроків. Апробування технічних засобів із метою використання в процесі педагогічної практики. Знайомство з класом, у якому здобувач проводитиме уроки; вивчення особливостей діяльності класного керівника, форм педагогічної взаємодії з батьками й учнями. Визначення мети і завдань програми дослідження класного колективу. Проведення діагностичного дослідження (методом соціометрії) з визначення рівня внутрішньогрупових взаємовідносин у класному колективі та виявлення булінгу. Узгодження практикантом із класним керівником і вчителем-філологом тем виховного й позакласного заходів.	перший тиждень
4.	Відвідування уроків у вчителів української мови й літератури, англійської мови та викладачів інших предметів. Проведення уроків з української мови, української літератури, англійської мови. Аналіз уроків із учителем-керівником. Участь у засіданні педагогічної ради школи, зібранні професійної спільноти вчителів-філологів та класних керівників, у батьківських зборах. Підготовча робота до виховного та позакласного заходів. Творча мотивація учнів до участі в спільних групових проектах. Виконання програми дослідження класу й проведення колективних та індивідуальних бесід з учнями.	другий, третій тижні
5.	Взаємовідвідування здобувачами уроків. Проведення пробних і залікових уроків з української мови, української літератури, англійської мови.	четвертий тиждень

	Аналіз проведених здобувачем пробних і залікових уроків. Проведення виховного заходу з учнями. Завершення дослідження учнівського колективу і написання психолого-педагогічної характеристики на клас.	
б.	Проведення залікових уроків з української мови, української літератури, зарубіжної літератури. Аналіз проведених здобувачем залікових уроків. Проведення позакласного заходу мовознавчого чи літературознавчого характеру. Підготовка звітної документації з педагогічної практики. Колективне обговорення результатів педагогічної практики з участю здобувачів, учителів та представників адміністрації закладу освіти.	п'ятий, шостий тиждень
	Загальна тривалість практики	6 тижнів

Індивідуальна робота здобувача передбачає також здобуття фахових компетентностей через навчання на освітніх онлайн-платформах.

Самостійна робота здобувача вищої освіти-практиканта передбачає:

- організацію власної навчальної й педагогічної діяльності;
- опрацювання науково-теоретичних, навчально-методичних, дидактичних матеріалів для підготовки й проведення навчальних занять;
- добір наукових, науково-інформаційних, медіатекстів для навчально-методичного забезпечення запланованих видів роботи;
- підготовку презентацій до занять;
- вивчення інноваційного педагогічного досвіду;
- оволодіння методикою проведення занять із застосуванням мультимедійних засобів навчання онлайн навчальними контентами, цифровими системами управління навчальним процесом в умовах дистанційної освіти (Google Classroom, Moodle).

8. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Педагогічна практика організується спільно кафедрою загальної педагогіки і педагогіки вищої школи, кафедрою української мови, кафедрою української літератури, кафедрою англійської філології ДВНЗ «Ужгородський національний університет», а також базами практик. Відповідно до Наказу ректора ЗВО керівниками педагогічної практики призначаються викладачі з кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи, кафедри української мови й кафедри української літератури, кафедри англійської філології. Керівники проводять організаційну нараду і знайомлять здобувачів із планом практики.

Протягом шести тижнів педагогічної практики здобувачі проводять 40 уроків (із яких 3 залікові) із української мови, української літератури та англійської мови, позакласний захід мовознавчого чи літературознавчого характеру, виховний захід. Протягом шостого тижня здобувачі готують розгорнуті конспекти уроків з української мови, української літератури та англійської мови, ескізи навчально-методичного забезпечення до уроків (роздавальний дидактичний матеріал, пакет тестових завдань, текстотеку, мультимедійну презентацію, відеозвіт тощо), розгорнутий план проведеного позакласного заходу, конспект проведеного виховного заходу, психолого-педагогічну характеристику на клас, укладають звіт про проходження педагогічної практики. До звітної документації також належить щоденник, у якому зафіксовано всі види й форми діяльності здобувача під час педагогічної практики у ЗЗСО.

Звітну документацію здобувачі подають керівникам практики з кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи, кафедри української мови, кафедри української літератури, англійської філології. Оцінювання роботи здобувача відбувається під час

процедури публічного захисту педагогічної практики у формі диференційованого заліку.

9. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Звітна документація здобувача про проходження педагогічної практики в ЗЗСО містить такі компоненти:

1. Звіт здобувача про проходження педагогічної практики, у якому послідовно описано всі етапи виконаної роботи. Звіт засвідчує керівник бази практики і керівник практики від ЗВО.

Структура звіту: а) вступ, у якому коротко розкривається роль, місце і мета проведеної практики в системі професійної підготовки майбутнього викладача (основні принципи організації практики; основні завдання практики; визначення професійних умінь і навичок, які повинні формуватися та вдосконалюватися під час практики); б) основна частина (результати педагогічної роботи здобувача; кількість відвіданих та проведених уроків, оцінки за залікові уроки; відвідані й проведені позакласні й виховні заходи; в) висновки (результати виконання завдань практики, зауваження й рекомендації щодо організації, удосконалення та покращення умов педагогічної практики, самооцінка здобувача щодо ефективності застосування теоретичних знань із фахових дисциплін і дисциплін психолого-педагогічного циклу в конкретному освітньому середовищі). Здобувач додає до звіту щоденник, у якому зафіксовані проведені залікові уроки і виставлені оцінки.

2. Розгорнуті конспекти 3 залікових уроків з української мови, української літератури, англійської мови.

3. Розгорнутий конспект проведеного позакласного заходу.

4. Розгорнутий конспект проведеного виховного заходу.

5. Психолого-педагогічна характеристика на клас.

6. Характеристика здобувача з оцінкою вчителя-філолога, підписана керівником бази практики і завірена гербовою печаткою.

7. Довідка з бази педагогічної практики із зазначенням терміну проходження практики.

8. Зразки навчально-методичного забезпечення, виготовлені до залікових уроків.

Звітну документацію здобувач подає на відповідну кафедру протягом 5 днів після закінчення педагогічної практики.

Публічний захист педагогічної практики відбувається на засіданнях кафедри української мови та кафедри української літератури з участю всіх здобувачів, керівників практики та членів педагогічного колективу. За результатами захисту й рівнем виконання представлених звітних матеріалів практики здобувачеві виставляється оцінка у формі диференційованого заліку.

10. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системою, згідно з якою максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту, і переводиться в оцінку за схемою:

Шкала ECTS	Диференційована шкала	Недиференційована шкала	Мінімальний бал – максимальний бал
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре		82-89
C	Добре		74-81
D	Задовільно		64-73
E	Задовільно		60-63

FX	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F	Незадовільно		0-34

Для визначення рівня оволодіння здобувачами навчальним матеріалом та оцінювання їх академічних досягнень викладачі користуються узагальненими критеріями оцінювання:

Розподіл балів за виконання програми практики та захист звітів:

№ п/п	Вид роботи	Бали
1.	Пробні уроки в закладі загальної середньої освіти.	10
2.	Залікові уроки.	30
3.	Виховний захід.	10
4.	Позакласний захід.	5
5.	Розгорнутий конспект уроку з української мови.	5
6.	Розгорнутий конспект уроку з української літератури.	5
7.	Розгорнутий конспект уроку із англійської мови.	5
8.	Розгорнутий план позакласного заходу.	5
9.	Психолого-педагогічна характеристика класу (учнівського колективу).	5
10.	Конспект виховного заходу.	5
11.	Щоденник педагогічної практики.	5
12.	Усний захист практики.	5
13.	Неформальна освіта на онлайн-платформах «Prometheus», «EdEra», «Освіторія» та ін. Пропонуються курси: «Шкільне життя онлайн» URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:EWC+SL_ONLINE101+2022_T1 «Успішне вчителювання – прості рецепти на щодень» URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:EWC+DS101+2021_T1_3 «30 кроків до нової української школи» URL: https://prometheus.org.ua/course/coursev1:Prometheus+DemSchool101+2019_T3	5
	Разом	100 балів

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативно-правові та інструктивно-розпорядчі матеріали

- Професійний стандарт вчителя за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти». URL: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Nakaz_2736.pdf
- Закон України «Про освіту» URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/normativnopravobaza1.html>
- Закон України «Про повну загальну середню освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n984>
- Про затвердження Положення про практику здобувачів вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», наказ ректора ДВНЗ «УжНУ» № 388/01-17 від 24 лютого 2017 року. Ужгородський національний університет. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11775>
- Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет», 24.12. 2020 р., № 61 / 01-04 URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>

6. Семенов О.М., Базиль Л.О., Дятленко Т.І. Фахова практика вчителя-словесника: навч. посіб. / ЛНУ ім. Т. Шевченка. Луганськ: Ноулідж, 2011. 496 с. URL: https://rctpd.sspu.edu.ua/images/info_center/books/%D0%A1%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BE%D0%B3_%D0%91%D0%B0%D0%B7%D0%B8%D0%BB%D1%8C_%D0%94%D1%8F%D1%82%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%A4%D0%B0%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf
7. Фахова практика майбутнього вчителя-філолога: традиції та інновації: навч. посіб. / О.М. Семенов, М.П. Вовк, Т.І. Дятленко, Н.В. Громова. Київ: Талком, 2021. 378 с. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2fea44b9-abf2-4404-994e-36f526663b23/content>
8. Фахова практика вчителя: національний досвід та європейські цінності: посіб. / Л. Лук'янова, Ю. Лянной, О. Семенов, М. Вовк. Київ: Талком, 2023. 237 с. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2fea44b9-abf2-4404-994e-36f526663b23/content>
9. Токмань Г., Козубенко Л., Дига Н., Черниш Н. Практика в системі бакалаврської і магістерської освіти філолога: літературознавчий аспект. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2018. 304 с.

ЛІТЕРАТУРА

(для педагогічної практики з української мови та літератури)

10. Бацуровська І. В. Освітньо-наукова підготовка магістрів в умовах масових відкритих дистанційних курсів: монографія. Херсон: Грінь Д. С., 2016. 514 с. URL: https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/13389/1/2016_%d0%bc%d0%be%d0%bd%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84%d0%b8%d1%8f_%d0%91%d0%b0%d1%86%d1%83%d1%80%d0%be%d0%b2%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b0.pdf
11. Башманівська Л. А., Усатий А. В. Методика навчання української та зарубіжної літератури у закладах освіти: навчально-методичний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 66 с.
12. Бутенко Н. Ю. Комунікативна майстерність викладача: Навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2005. 336 с.
13. Гулевич Л. Методика навчання української літератури. Практикум: навчально-методичний посібник. Дрогобич, 2014. 148 с.
14. Демчук О. Життєпис письменника: конспекти нестандартних уроків. Київ, 2002. 192 с.
15. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ, 2014. 351 с.
16. Дороз В. Методика викладання української мови: навч. пос. Київ: Центр навч. літ-ри, 2008. 176 с.
17. Ігнатівич С., Туряниця В. Якість роботи вчителя: кваліметричний підхід. Ужгород, 2001. 144 с.
18. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти: монографія / за наук. ред. д. пед. н., проф. Л. З. Ребухи. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 143 с.
19. Кайдалова Л.Г., Щокіна Н.Б., Вахрушева Т.Ю. Педагогічна майстерність викладача: навчальний посібник. Харків: Вид-во НФаУ, 2009. 140 с.
20. Куцевол О. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія): навчальний посібник. Київ, 2009. 464 с.
21. Методика викладання літератури. Термінологічний словник / за ред. проф. А. Ситченка. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. 132 с.
22. Нікітіна А. В. Педагогічний дискурс учителя-словесника: монографія. Київ: Ленвіт, 2013. 338 с.
23. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми термінології і мовна практика фахівців: монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.
24. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; за заг. ред. О.М. Пехоти. Київ: А.С.К., 2001. 256 с.
25. Остапенко Н., Симоненко Т., Руденко В. Технологія сучасного уроку рідної мови: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2016. 248 с.

26. Пасічник Є. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах. Київ, 2000. 384 с.
27. Педагогічна освіта в Україні: теорія і практика: словник / укл. М. П. Вовк, Ю. В. Грищенко, С. О. Соломаха, Н. О. Філіпчук, С. В. Ходаківська; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 328 с.
28. Пентилюк М.І. Актуальні проблеми сучасної лінгводидактики : збірник статей. Київ: Ленвіт, 2011. 256 с.
29. Петков С., Коломоєць С. Методика викладання літератури. Теорія і практика. Київ, 2023. 216 с.
30. Практикум з методики навчання української мови / за редакцією М.І. Пентилюк. Київ, 2003. С. 268–302.
31. Семенів Н. Особливості використання електронного підручника на уроках української мови. *Проблеми сучасного підручника*. 2016. Вип. 16. С. 384–392. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psp_2016_16_36 11.
32. Семеног О. Підготовка вчителя української мови і літератури: проблеми, пошуки, перспективи. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2006. № 7. С. 51–56.
33. Семеног О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури. Монографія. Суми: ВВП «Мрія-1» ТОВ, 2005. 404 с.
34. Семеног О. Українська культуромовна особистість учителя (шляхи її формування в системі професійної підготовки): монографія / за ред. Л.І. Мацько. Київ, 2007. 303 с.
35. Семеног О. Українська лінгводидактика: навч. посіб. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2018. 224 с.
36. Семеног О., Ячменик М.М. Мовно-методична підготовка майбутнього вчителя-словесника до використання засобів медіаосвіти: монографія. Суми: Видавництво СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. 211 с.
37. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: навч. посіб. Київ: Вища школа, 2004. 335 с.
38. Словник-довідник з української лінгводидактики: навч. посіб. / за ред. М.І. Пентилюк Київ: Ленвіт, 2015. 320 с.
39. Технологія сучасного уроку рідної мови: навч. посіб. / Н.М. Остапенко, Т.В. Симоненко, В.М. Руденко. Київ: ВЦ «Академія», 2016. 248 с.
40. Токмань Г. Методика навчання української літератури в середній школі. Київ, 2012. 312 с.
41. Фасоля А. Компетентісно зорієнтоване навчання на уроках літератури: проблеми становлення. *Дивослово*. 2012. № 10. С. 2-6.
42. Шуляр В. Сучасний урок української літератури : монографія . Миколаїв: Іліон, 2014. 553 с.
43. Яценко Т. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ століття): монографія. Київ: Пед. думка, 2016. 360 с.
44. PISA: читацька грамотність / уклад. Т. С. Вакуленко, С. В. Ломакович, В. М. Терещенко. Київ: УЦОЯО, 2017. 123 с.

ЛІТЕРАТУРА

(для педагогічної практики з англійської мови)

45. Методика навчання ІМ і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за загальн. ред. С.Ю.Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
46. Ніколаєва С. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): навч. посібник. Київ: Ленвіт, 2008. 285 с.
47. Практикум з методики викладання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник / Бігич О.Б. та ін. / за ред. С.Ю.Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2016. 402 с.
48. Педагогічна практика з методики викладання іноземних мов: посібник Бігич О.Б. та ін.; під кер. С.Ю.Ніколаєвої та В.В.Черниш. Київ: Ленвіт, 2003. 250 с.
49. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: колективна монографія / С.Ю.Ніколаєва, Г.Е.Борецька, Н.В.Майер, О.М.Устименко,

В.В.Черниш та ін. Київ: Ленвіт, 2015. 444 с.

50. Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для ЗЗСО (2021). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model_navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Inozemni.movy.5-9-kl.Inoz.mov.5-9-kl.Zymomrya.ta.in.14.07.pdf

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

51. Вебсайт ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Електронні версії підручників. URL: <https://imzo.gov.ua/>
52. Вебсайт МОН. URL: <https://mon.gov.ua/>
53. Всеукраїнська школа онлайн. URL: <https://lms.e-school.net.ua/>
54. Державний стандарт базової середньої освіти. 2020. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/
55. Європейська шкільна мережа. URL: <http://www.eun.org>.
56. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти. URL: <http://www.twirpx.com/file/612403/>.
57. Інтелект України: Матеріали з української мови та літератури (календарне планування, матеріали до уроків). URL: <https://intellect-ukraine.org/>
58. Навчальні програми для середніх навчальних закладів з предмету «Іноземна мова». URL: <http://osvita.ua/doc/files/news/87/8793/im.pdf>
59. Нова українська школа URL: <https://nus.org.ua/>
60. Освітні програми. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi>
61. Офіційний сайт Ради Європи (див.: Common European Framework of Reference for Languages). URL: <http://www.coe.int>.
62. Путівник реформою НУШ: усе, що потрібно знати вчителю. Освіторія. URL: <https://osvitoria.media/experience/putivnyk-reformoyu-nush-use-shho-potribno-znaty-vchytelyu/>
63. Сайт журналу «Іноземні мови». URL: <http://fl.knlu.edu.ua>.
64. Сайт кафедри методики Київського національного лінгвістичного університету. URL: <http://methods.knlu.kiev.ua>.
65. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua/>
66. Словник української мови: у 20-ти томах. URL: <https://sum20ua.com/Entry/index?wordid=24&page=0/>
67. Словники України on-line: український лінгвістичний портал. URL: <https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
68. Українська література в коміксах. URL: <https://ukrlitcomics.com.ua/>
69. Український проєкт «Якість освіти». URL: <http://yakistosviti.com.ua/uk/Golovna/>

Освітні платформи

70. Національна освітня платформа «Всеосвіта». URL: <https://vseosvita.ua/>
71. Освітній проєкт «На урок» для вчителів. URL: <https://naurok.com.ua/>
72. Освітня платформа «Prometheus». URL: <https://prometheus.org.ua/>
73. Освітня платформа «ВУМ online». URL: <https://vumononline.ua/>
74. Освітня платформа «Освіторія». URL: <https://osvitoria.org/>
75. Освітня платформа для вивчення української мови онлайн «ДисКурс». URL: <https://dyskurs.net/>
76. Система «Єдина школа». URL: <https://eschool-ua.com/#/>
77. Студія онлайн-освіти «EdEra». URL: <https://ed-era.com/>